

การคลังปริทัศน์

การกระจายอำนาจในประเทศไทยและต่างประเทศ

กระแสการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีได้เกิดขึ้นในประเทศไทยเพียงประเทศเดียว แต่เกิดขึ้นในหลายประเทศในหลายช่วงระยะเวลา ด้วยเหตุผลและมีพัฒนาการในระดับที่แตกต่างกัน การคลังปริทัศน์ฉบับนี้ จะศึกษาวิวัฒนาการของการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่ท้องถิ่นใน 2 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของไทย

โครงสร้างและรูปแบบการปกครองของประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักร มีรูปแบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว ระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มาจากการเลือกตั้งของสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกตั้ง ส.ส. โดยตรง

มีโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

- 1) การบริหารราชการส่วนกลาง เป็นรูปแบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด บริหารงานผ่านกระทรวง ซึ่งมีรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวง
- 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเป็น 2 หน่วยการปกครอง ได้แก่ จังหวัด และอำเภอ มีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นผู้บริหารสูงสุด ตามลำดับ
- 3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น 5 หน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ซึ่งแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีผู้บริหารสูงสุดบริหารงาน และมีสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยมีนายก อบจ. นายกเทศมนตรี นายก อบต. ผู้ว่าราชการ กทม. และนายกเมืองพัทยาเป็นผู้บริหารสูงสุด ตามลำดับ

ฉบับที่ 11/2559

กันยายน 2559

สำนักนโยบายการคลัง

ประเด็นที่น่าสนใจ

ท้องถิ่นในประเทศไทย

ไทย ญี่ปุ่น และ

อินโดนีเซียยังคงพึ่งพา

เงินโอนจากรัฐบาลและ

ขาดความสามารถการ

หารายได้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ (Key Word)

การกระจายอำนาจ

ให้แก่ อปท.

ผู้เขียน

นางสาวณัฐรวี วรรณมาตร

เศรษฐกรชำนาญการ

Email: natravee@fpo.go.th

ขอขอบคุณ

นายพล แก้วเอี่ยม

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

นายศรพล ตูลยะเสถียร

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานโยบายการคลังท้องถิ่น

สำหรับคำแนะนำ

การกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่ อบท. ของประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พ.ศ. 2542 ซึ่งนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. (ก.ก.ถ.) ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. โดยขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
2. กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะให้ อบท. เช่น การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย และการจัดการศึกษา เป็นต้น
3. กำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้แก่ อบท. โดยให้ อบท. มีรายได้โดยรวม ทั้งในส่วนที่ อบท. จัดเก็บเองและส่วนที่รัฐบาลจัดเก็บให้และแบ่งให้ รวมทั้งเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และ 25 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และ 2550 ตามลำดับ และมีเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 35
4. กำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. โดยให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ และกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของรัฐและของ อบท. และระหว่าง อบท. ด้วยกันเอง ซึ่งนำไปสู่การจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. ในปี 2543 และ 2551 กำหนดการถ่ายโอนภารกิจของรัฐบาลให้แก่ อบท. ในด้านต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน พาณิชยกรรม ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการท่องเที่ยว เป็นต้น

ปัญหาการกระจายอำนาจของประเทศไทย

รายงานการศึกษาชิ้นกลาง (Interim Report) ได้กล่าวถึงปัญหาการกระจายอำนาจของประเทศไทย ดังนี้

1. การถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่ อบท. ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจ เนื่องจาก การสนับสนุนด้านนโยบายของรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง และการขาดความพร้อมของส่วนราชการและ อบท. ที่จะถ่ายโอนภารกิจ โดยจากภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้ อบท. ทั้งหมด 245 ภารกิจ ปัจจุบันถ่ายโอนแล้ว 181 ภารกิจ (74%)
2. อบท. ขาดความสามารถในการดำเนินการที่ได้รับถ่ายโอนอย่างมีประสิทธิภาพ และบางภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานอื่น เช่น การสร้างและซ่อมบำรุงถนนทางหลวง และ อบท. ขอคืนบางภารกิจให้กับรัฐ เช่น การจัดอาหารเสริม (นม) ให้แก่เด็กนักเรียน เป็นต้น
3. โครงสร้างรายได้ของ อบท. โดยเฉพาะรายได้ที่ อบท. จัดเก็บเองมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าร้อยละ 10 อบท. ยังต้องพึ่งพารายได้จากภาษีที่รัฐบาลเก็บให้และแบ่งให้ และเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นหลัก ทำให้ อบท. ขาดความเป็นอิสระทางการคลัง และรายได้ของ อบท. ผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจโดยรวม
4. อบท. มีจำนวนมากกว่า 7,853 แห่ง โดยเฉพาะ อบต. ขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนถึง 5,122 แห่ง ทำให้การใช้งานงบประมาณไม่เกิดการประหยัดและคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของ อบท.

โครงสร้างและรูปแบบการปกครองของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: ทิศทางการปกครองท้องถิ่นของไทยและของต่างประเทศ
เปรียบเทียบ (น.191), โดย นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2546,
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน

ประเทศญี่ปุ่นมีรูปแบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว

ระบอบประชาธิปไตย มีองค์จักรพรรดิเป็นผู้นำในทางพิธีการ
มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด

มีโครงสร้างการบริหารราชการ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง
และส่วนท้องถิ่น (ไม่มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาค)

1) การบริหารราชการส่วนกลาง เป็นรูปแบบรัฐสภา

มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด บริหารงานผ่านกระทรวง ซึ่งมี
รัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวง

2) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มี 2 ระดับ ได้แก่

จังหวัด และเทศบาล มีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรี
เป็นผู้บริหารสูงสุด ตามลำดับ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

หน่วยการปกครองท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบทั่วไป ได้แก่ จังหวัด และเทศบาล และรูปแบบพิเศษ ได้แก่
เขตพิเศษ สหภาพ เขตทรัพย์สิน และองค์กรพัฒนาท้องถิ่น

การกระจายอำนาจในประเทศญี่ปุ่น

เป็นผลจากการประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ซึ่งนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การยกเลิกภารกิจที่รัฐบาลมอบหมายให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน
2. การปรับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น โดยการปรับปรุงระบบการกำกับดูแล

ซึ่งรัฐบาลจะใช้อำนาจแทรกแซงการดำเนินงานกิจกรรมของท้องถิ่นได้เท่าที่กฎหมายกำหนด รวมถึงรัฐบาลต้องกำหนดแนวทาง
ในการแทรกแซงกิจการของท้องถิ่น โดยยึดหลักความเป็นอิสระของท้องถิ่น

3. การปรับปรุงโครงสร้างท้องถิ่น โดยการยุบรวมเทศบาล เพื่อให้ท้องถิ่นมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งจะช่วย
เสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายที่มีจำนวนมาก

ปัญหาการกระจายอำนาจในประเทศญี่ปุ่น

1. เรื่องที่ยากและท้าทายคือ การเคลื่อนย้ายเงินจากรัฐบาลไปสู่ท้องถิ่น เช่น การจัดสรรระบบภาษีใหม่
มีผลกระทบต่อท้องถิ่น เนื่องจากท้องถิ่นที่มีฐานะการคลังดีจะได้รับการจัดสรรเงินภาษีมากขึ้น ในขณะที่ท้องถิ่นที่มีฐานะ
การคลังไม่ค่อยดีจะได้รับการจัดสรรภาษีน้อย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างท้องถิ่นมากขึ้น เป็นต้น
2. การแทรกแซงการทำงานของท้องถิ่น โดยกระทรวงต่าง ๆ ยังคงมีอยู่ หลังจากยกเลิกระบบการมอบ
อำนาจ กระทรวงพยายามออกกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อให้แทรกแซงการทำงานของท้องถิ่นได้
3. แม้ว่าท้องถิ่นจะมีอิสระภายใต้การกระจายอำนาจ แต่หากท้องถิ่นไม่มีขีดความสามารถในการดำเนินการ
ที่เพียงพอ โดยเฉพาะเทศบาลขนาดเล็ก กระทรวงต่าง ๆ จะเข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำ ซึ่งจะกลายเป็นช่องทางให้
กระทรวงกลับเข้ามาสั่งการท้องถิ่นได้

โครงสร้างและรูปแบบการปกครองของประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียเป็นสาธารณรัฐ

มีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นผู้นำประเทศและผู้บริหารสูงสุด มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

หน่วยการปกครองท้องถิ่น แบ่งเป็น

6 รูปแบบ เรียงลำดับจากขนาดใหญ่ไปเล็ก ได้แก่ มณฑล (Provinsi) จังหวัด (Kebupaten) นคร (Kota) อำเภอ (Kecamatan) ตำบล (Kelurahan) และหมู่บ้าน (Desa)

ก่อนมีการกระจายอำนาจ ท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการบริหารจัดการการคลังของตนเอง ภาษีที่เก็บได้

ในท้องถิ่นจะนำส่งให้รัฐบาล แล้วรัฐบาลจะจัดสรรเงินให้กับท้องถิ่นในรูปแบบงบอุดหนุนแก่ท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) เงินโอนเพื่อการพัฒนาทั่วไป ซึ่งรัฐบาลจะกำหนดโครงการที่ท้องถิ่นจะใช้จ่ายเงินก้อนนี้ และ 2) เงินอุดหนุนเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น เพื่อจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงานในท้องถิ่น

การกระจายอำนาจในประเทศอินโดนีเซีย

แนวคิดการปกครองของอินโดนีเซียได้ปรับเปลี่ยนจากการรวมศูนย์อำนาจมาเป็นการกระจายอำนาจ

สู่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยเริ่มต้นในสมัยประธานาธิบดีซูฮาร์โต ในปี พ.ศ. 2517 และ 2522 ได้ประกาศใช้กฎหมาย 2 ฉบับ ซึ่งฉบับแรกเป็นกฎหมายการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ยังคงยึดหลักรวมศูนย์อำนาจ และฉบับที่สองเป็นกฎหมายที่กำหนดให้รูปแบบการปกครองหมู่บ้านทั่วประเทศมีรูปแบบเดียวกัน ต่อมาในสมัยประธานาธิบดีบาครุดดิน ยูซุฟ ฮาบิบี ในปี พ.ศ. 2542 ได้ออกกฎหมายอีก 2 ฉบับ เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจ ซึ่งกำหนดให้ผู้นำการเมืองท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งจากสภาท้องถิ่น และมีการโอนหน่วยงานของรัฐบาลจำนวนมากให้ท้องถิ่นบริหาร รวมถึงออกกฎหมายฉบับแรกที่ทำให้รัฐบาลแบ่งรายได้ที่จัดเก็บได้ในประเทศให้กับท้องถิ่น ต่อมาในสมัยประธานาธิบดีเตียห์ เปร์มาตา เมกาวัตี เซตียาวัตี ซูการ์โนปูตรี ในปี พ.ศ. 2547 ได้ออกกฎหมาย 2 ฉบับ ซึ่งกำหนดให้ผู้นำท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และมีคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลดูแลการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น และออกกฎหมายเกี่ยวกับงบการเงินของรัฐบาลและท้องถิ่น ภายหลังมีการกระจายอำนาจ ท้องถิ่นมีอิสระทางการคลังมากขึ้น มีกฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นมีรายได้จากเงินรายได้ภายในท้องถิ่นเป็นภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปใช้จ่ายเองไม่ต้องส่งให้รัฐบาล และเงินถ่ายโอนจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นเงินอุดหนุนเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปและเฉพาะ และเงินปันส่วนจากรายได้ของรัฐบาล

ปัญหาการกระจายอำนาจในประเทศอินโดนีเซีย

หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เล็กกว่ามณฑลยังคงพึ่งพาเงินโอนจากรัฐบาล และขาดความสามารถในการหารายได้ นอกจากนี้ มีปัญหาระบบอุปถัมภ์ ทูจริต การแสวงหาผลประโยชน์โดยเจ้าหน้าที่รัฐ และการใช้ความรุนแรง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการกระจายอำนาจระหว่างประเทศไทย ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย

1. **รูปแบบการปกครอง** ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีรูปแบบการปกครองที่คล้ายกันคือ เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุดบริหารประเทศ และมีพระมหากษัตริย์เป็นสัญลักษณ์แห่งรัฐและความสามัคคีของประชาชน ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นระบอบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน แต่มีประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดบริหารประเทศ
2. **แรงขับเคลื่อนของการกระจายอำนาจ** แรงขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจของทั้ง 3 ประเทศมาจากแรงผลักดันจากภายในประเทศ เช่น การเรียกร้องให้ปฏิรูปการเมือง และการเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล เป็นต้น
3. **ขั้นตอนการกระจายอำนาจ** ทั้ง 3 ประเทศมีขั้นตอนการกระจายอำนาจที่แตกต่างกัน แต่ทุกประเทศล้วนมุ่งเน้นการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาลไปสู่ท้องถิ่น
4. **การถ่ายโอนภารกิจให้กับท้องถิ่น** ประเทศไทยและอินโดนีเซียมุ่งเน้นการถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่นไม่เคยดำเนินการมาก่อน ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นการถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่นดำเนินการอยู่แล้ว และมีการจำแนกประเภทอย่างชัดเจน
5. **ความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย และหน่วยงานสนับสนุนผลประโยชน์ท้องถิ่น** ประเทศไทยและอินโดนีเซียยังมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องนโยบายการกระจายอำนาจที่ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย แต่ทั้งนี้ประเทศไทยมีหน่วยงานที่กำกับดูแลผลประโยชน์ให้กับ อปท. คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
6. **การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อท้องถิ่นและประชากร** การกระจายอำนาจส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองของประเทศญี่ปุ่นและอินโดนีเซีย และทำให้ประชาชนในประเทศไทยและอินโดนีเซียได้รับการดูแลและตอบสนองความต้องการจากท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งนี้ การกระจายอำนาจใน 3 ประเทศสามารถเปรียบเทียบได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบการกระจายอำนาจระหว่างประเทศไทย ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศอินโดนีเซีย
1. รูปแบบการปกครอง	ระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ระบอบประชาธิปไตย แบบสาธารณรัฐ
2. แรงขับเคลื่อนของการกระจายอำนาจ	แรงผลักดันจากภายใน เป็นผลมาจากการเรียกร้องให้ ปฏิรูปการเมือง	แรงผลักดันจากภายในเป็นผลมา จากการเปลี่ยนแปลงพรรคการเมือง ที่เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล	แรงผลักดันจากภายใน เป็นผลมาจากการเรียกร้องให้ ปฏิรูปการเมือง
3. ขั้นตอนการกระจายอำนาจ	ปรับปรุงโครงสร้าง → ปรับปรุงสัดส่วนรายได้ของรัฐ และท้องถิ่น → ถ่ายโอนภารกิจ	การถ่ายโอนภารกิจ → จัดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและ ท้องถิ่น → ยุบรวมองค์กร → ปฏิรูปการคลัง	ยุบรวมองค์กร → การถ่ายโอนภารกิจ → ปฏิรูปการคลัง → จัดความ สัมพันธ์ระหว่างรัฐและท้องถิ่น
4. การถ่ายโอนภารกิจให้กับท้องถิ่น	ถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่นไม่เคย ดำเนินการมาก่อน และไม่มี การแบ่งภารกิจระหว่างรัฐบาล กับท้องถิ่นที่ชัดเจน	ถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่นดำเนินการ อยู่แล้ว และมีการจำแนกประเภท ภารกิจระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น ที่ชัดเจน	ถ่ายโอนภารกิจที่ท้องถิ่นไม่เคย ดำเนินการมาก่อน และไม่มี การแบ่งระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น ที่ชัดเจน

ตารางเปรียบเทียบการกระจายอำนาจระหว่างประเทศไทย ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศอินโดนีเซีย
5. ความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย และหน่วยงานสนับสนุนผลประโยชน์ท้องถิ่น	ขาดความต่อเนื่อง โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยดูแลผลประโยชน์ของท้องถิ่น	มีความต่อเนื่องในทุกรัฐบาล และมีหน่วยงานส่วนกลางดูแลผลประโยชน์ของท้องถิ่น	ขาดความต่อเนื่อง และขาดหน่วยงานส่วนกลางดูแลผลประโยชน์ของท้องถิ่น
6. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อท้องถิ่นและประชากร	เขตพื้นที่การปกครองไม่เปลี่ยนแปลง ประชาชนได้รับการดูแลมากขึ้น	ส่งผลให้เปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างอปท. กับประชาชนไม่เปลี่ยนแปลง	ส่งผลให้เปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ประชาชนได้รับการดูแลมากขึ้น

ที่มา: คณะที่ปรึกษาโครงการศึกษาขีดความสามารถและสมรรถนะของ อปท. ต่อภารกิจกาถ่ายโอน

สรุปสาระสำคัญและข้อเสนอแนะ

การกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับญี่ปุ่น และอินโดนีเซียแล้ว มีหลักการเดียวกันคือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการจัดบริการสาธารณะของภาครัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสมและชัดเจนของแต่ละระดับ โดยลำดับแรก มีการออกกฎหมายเพื่อดำเนินการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และการเงินการคลังระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น โดยปัญหาที่พบจากการกระจายอำนาจ เช่น ภารกิจและงบประมาณของท้องถิ่นไม่สัมพันธ์กัน โดยรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองยังไม่เพียงพอต่อภารกิจ ท้องถิ่นต้องพึ่งพารายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้ในรูปของภาษีและเงินอุดหนุนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระทางด้านการคลัง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลและท้องถิ่นไม่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อน และจำนวนท้องถิ่นที่มากเกินไป ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่เกิดการประหยัดและคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจดังกล่าว จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกันทั้งทางด้านการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ การเงินและการคลัง และการปรับโครงสร้างของท้องถิ่น เพื่อให้การให้บริการสาธารณะของภาครัฐส่งผลดีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เช่น กำหนดภารกิจของท้องถิ่นให้ไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของภูมิภาค และปรับปรุงรายได้ที่จัดเก็บเองของท้องถิ่นให้มีสัดส่วนที่มากขึ้นเมื่อเทียบกับรายได้รวมของท้องถิ่น เป็นต้น

แหล่งที่มาของข้อมูล: รายงานการศึกษาขั้นกลาง (Interim Report) โครงการศึกษาขีดความสามารถและสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อภารกิจกาถ่ายโอน, ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ